

Els fanzins: una introducció

Taller per a l'assignatura *Teoria i Tècnica de la Fotografia* del grau de Comunicació interactiva

Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General, novembre 2024

UAB Universitat
Autònoma
de Barcelona

Servei de
Biblioteques

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

Què són els fanzins? En què es caracteritzen?

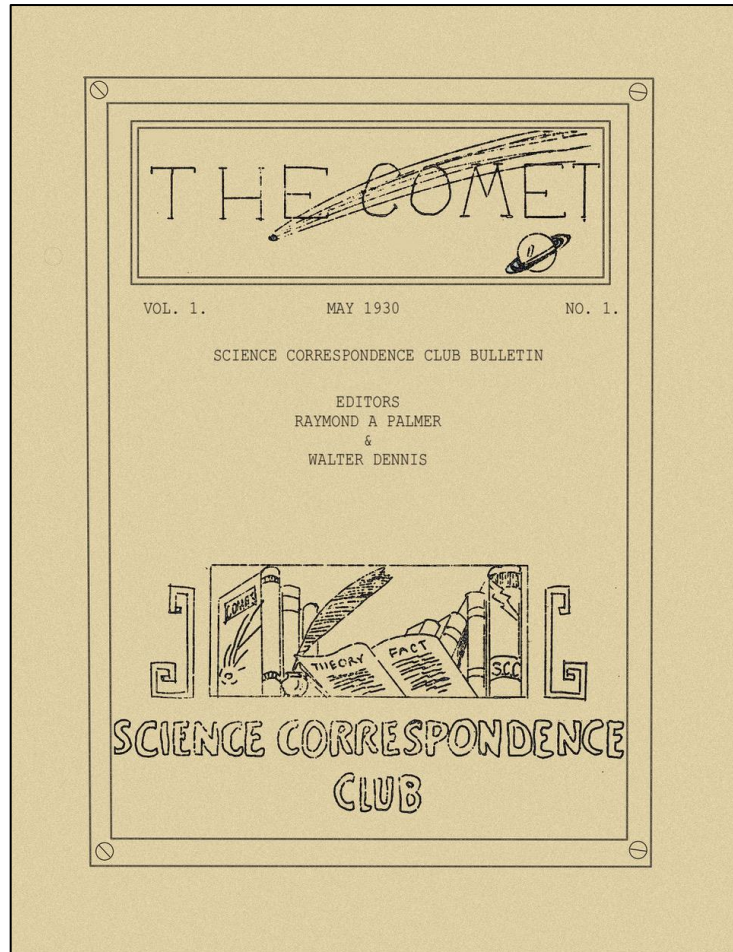
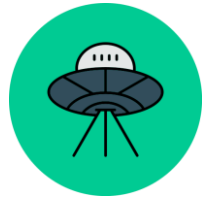
- Publicacions **autoeditades**
- Fetes amb **pocs mitjans**
- Elaborades per persones **aficionades** a un tema → “fan” “zine”
- D'autoria **individual o col·lectiva**
- **No professionals**
- **Sense voluntat de treure'n un benefici comercial**
- De circulació **restringida** / tiratge **limitat** / periodicitat **irregular**
- Extensió i qualitat **molt variables**
- No tenen **dipòsit legal**

Què són els fanzins? En què es caracteritzen?

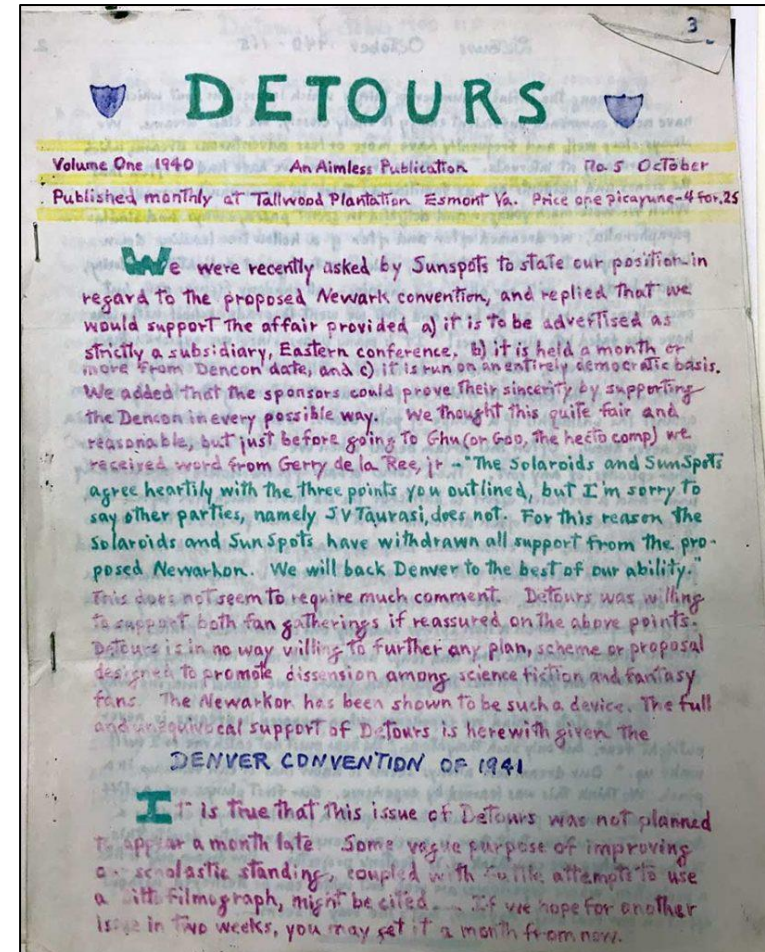

- Paraula clau: **LLIBERTAT**
- Responen a una **necessitat d'expressar-se**
- Visibilitzen actors i discursos que **no apareixen als mitjans de comunicació convencionals**
- **No hi ha intermediaris** entre el creador i el públic → horitzontalitat
- Tot el (poc) benefici és **per a l'autor**
- **Autenticitat, honestedat, independència**

Els primers fanzins

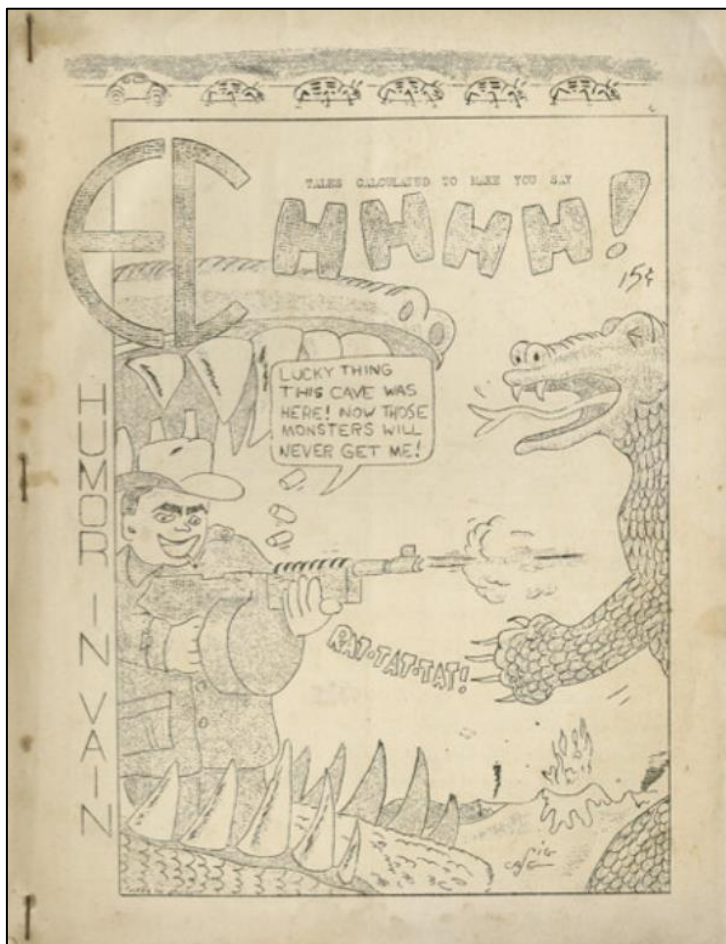

The Comet, 1930-1933
Font: [The FANAC Fan History Project](#)

Detours, 1940-1998
Font: [Graffica.info](#)

Els fanzins de la contracultura i l'*underground*

ECHHHH!, 1959

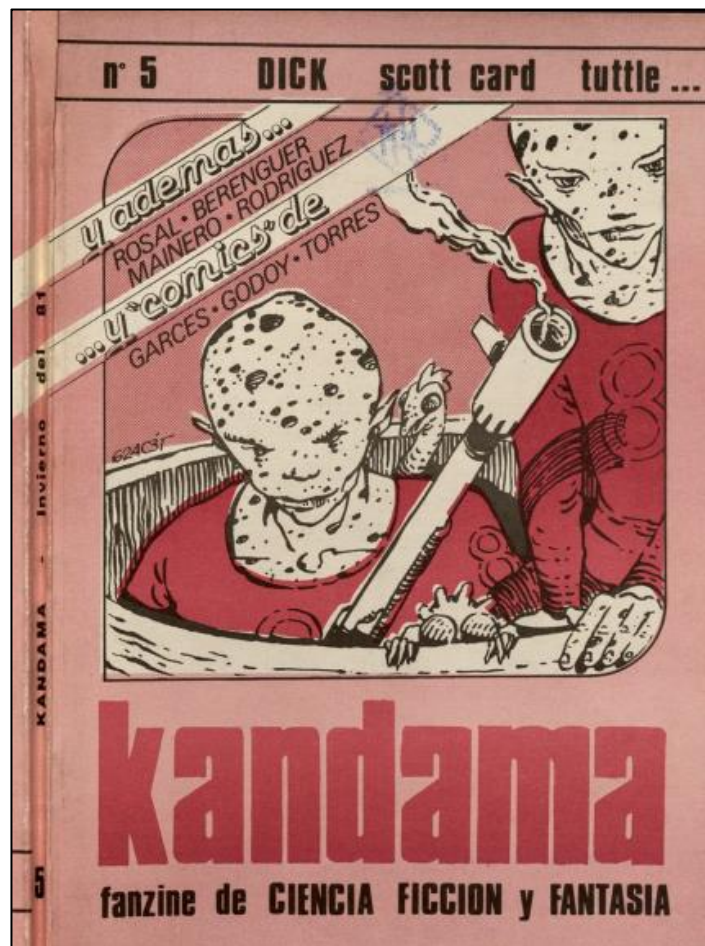
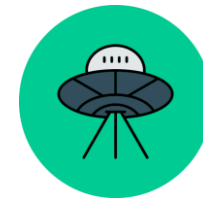
Font: [Heritage Auctions](#)

Sniffin' glue, 1976-1977

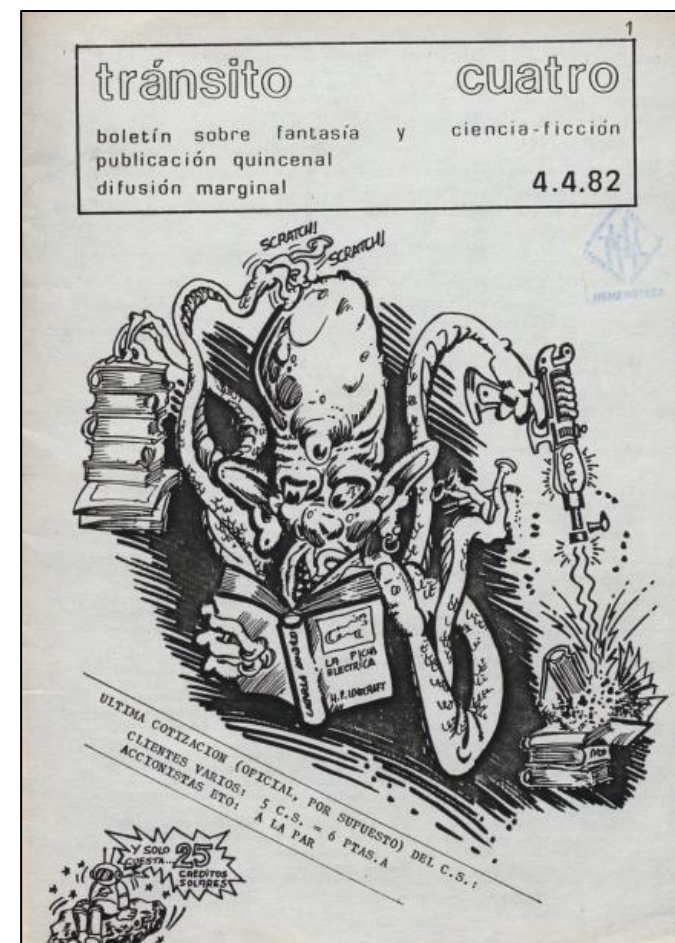
Font: [Wikimedia Commons](#)

L'arribada dels fanzins a Espanya

Kandama, 1980-

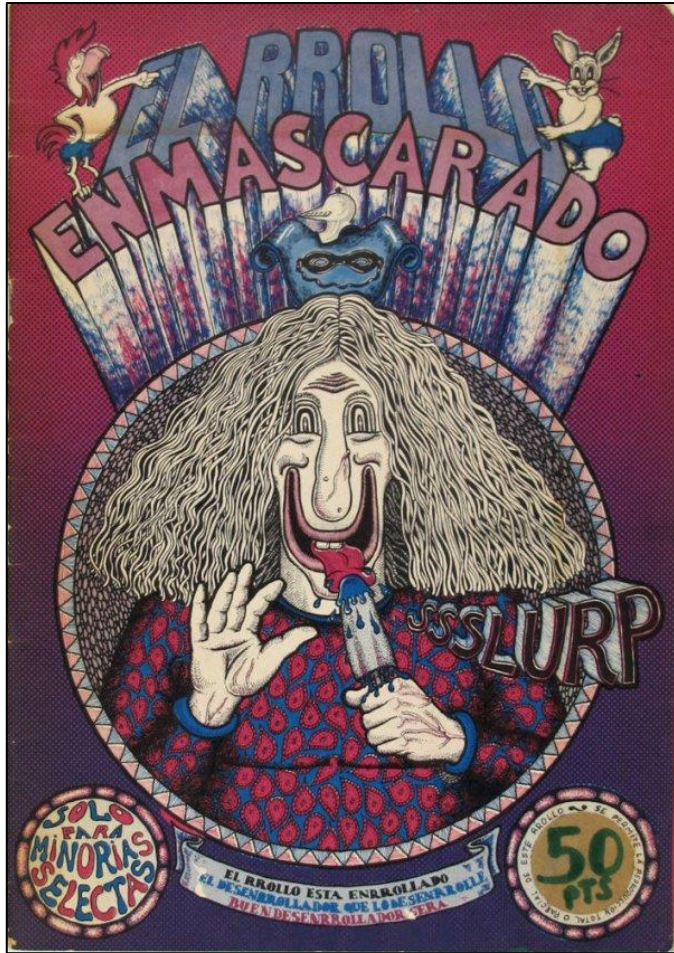
Font: [Fanzins de la UAB](#)

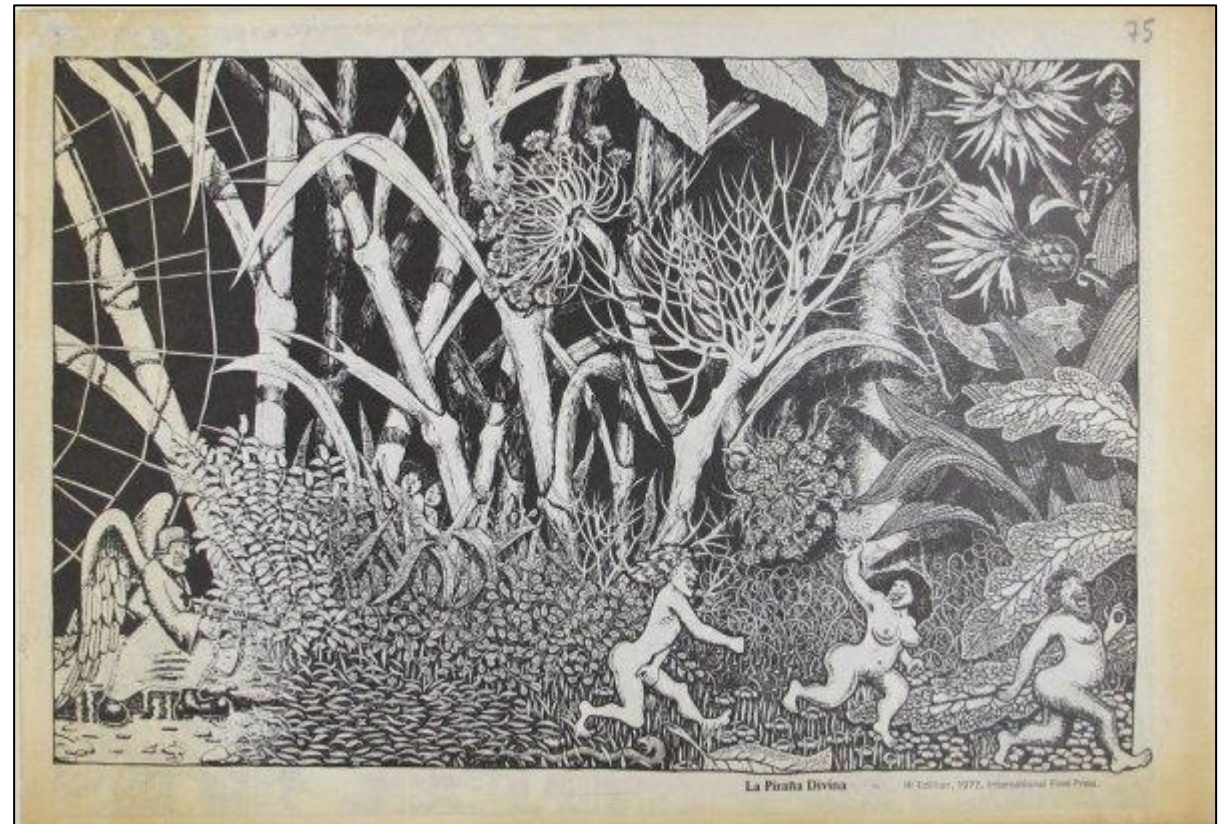
Tránsito, 1982-1985

Font: [Fanzins de la UAB](#)

Els fanzins de còmic a Espanya

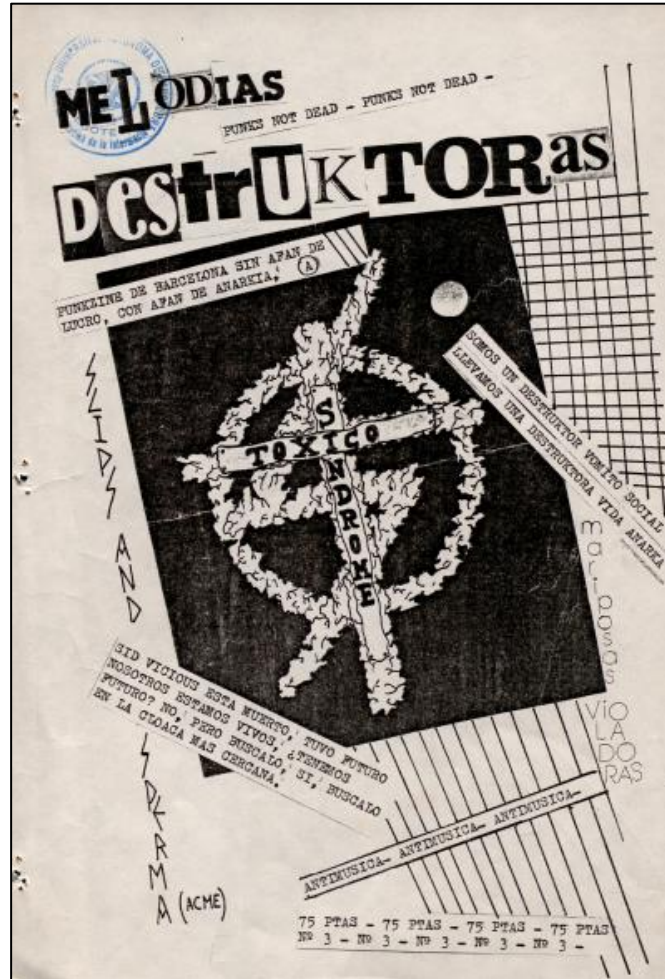

El rollo enmascarado, 1973
Font: [MACBA](#)

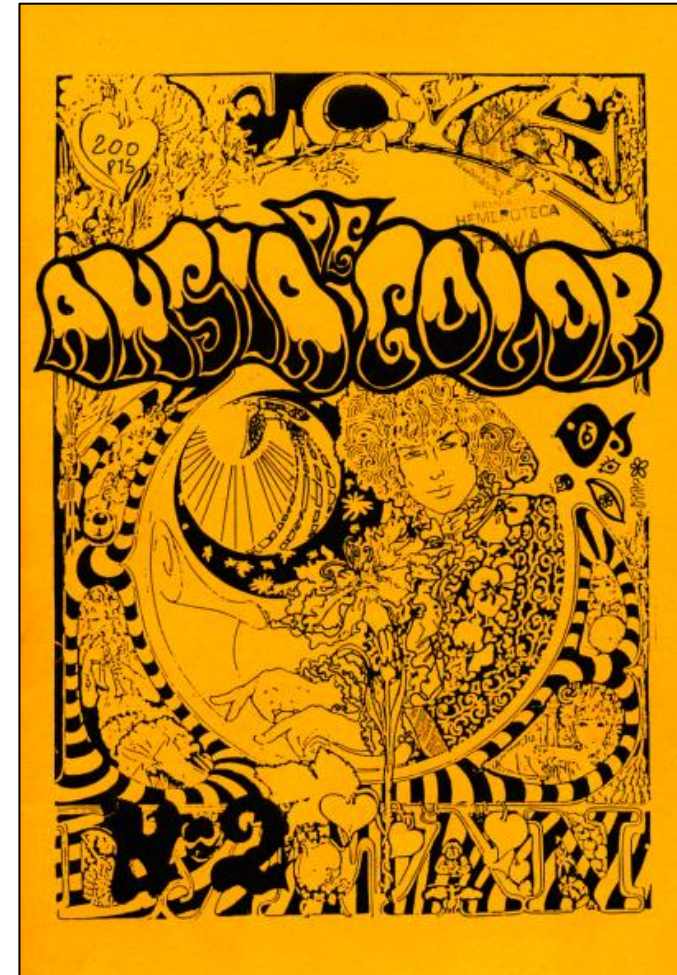

La piraña divina, 1977
Font: [MACBA](#)

Els fanzins de música a Espanya

Melodías destruktoras, 1982-1985?
Font: [Fanzins de la UAB](#)

Ansia de color, 1987-1990?
Font: [Fanzins de la UAB](#)

Do it yourself!

Collage

Ús de la lletra "K"

Copy-art

Evolució a partir dels anys 90

- Tècniques digitals
- Abaratiment dels costos de producció i impressió
- INTERNET!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
- Edicions més cuidades → PROZINES
- Projectes individuals, més que col·lectius → PERZINES: experiències íntimes i personals
- Crowdfunding
- Han anat guanyant visibilitat i reconeixement (premis, festivals, fanzinoteques, etc.)

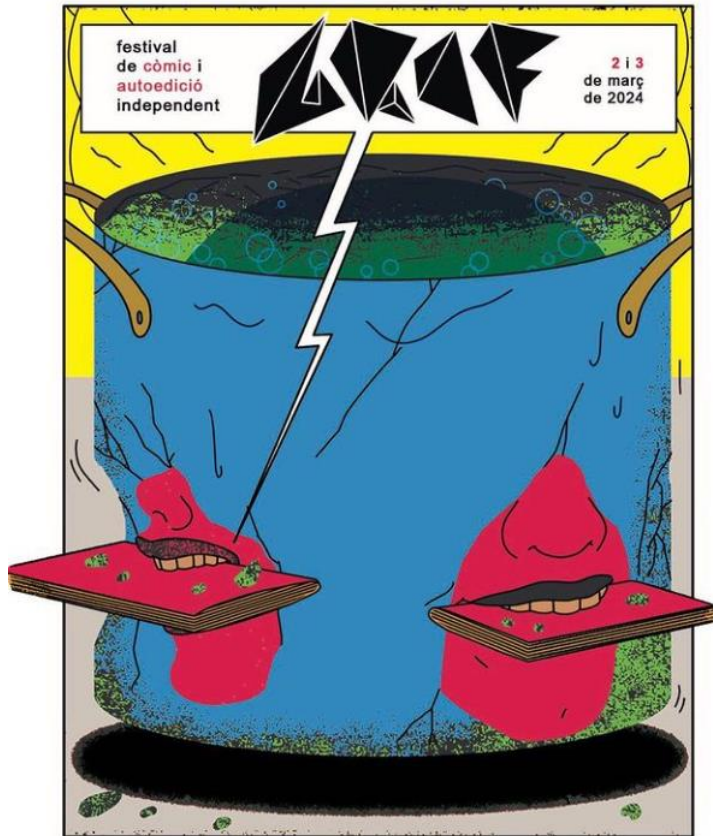
Quin valor tenen els fanzins, actualment?

Una reflexió que ens fa Toni Esteban, company de la Biblioteca i autor de fanzins:

- La revalorització d'allò **material**, com a objecte valuós i col·leccionable, permanent: no desapareix com pot fer-ho allò digital (en el curt i mig termini)
- La seva **unicitat** el fa diferent i curiós, que crida l'atenció, davant de la saturació digital.
- Malgrat sembli el contrari, les xarxes socials majoritàriament no són més plurals, sino homogènies, vàcues, immediates i buides. El *zine* **trenca aquesta homogeneïtat** per contingut i per format (físic)
- El *zine* permet un **consum més reposat**, similar al d'un llibre, per això el seu missatge pot ser assimilat d'una manera més perdurable.

Festivals de fanzins a Barcelona

GRAF: Festival de còmic i autoedició independent

<https://grafcomic.com/>

Març

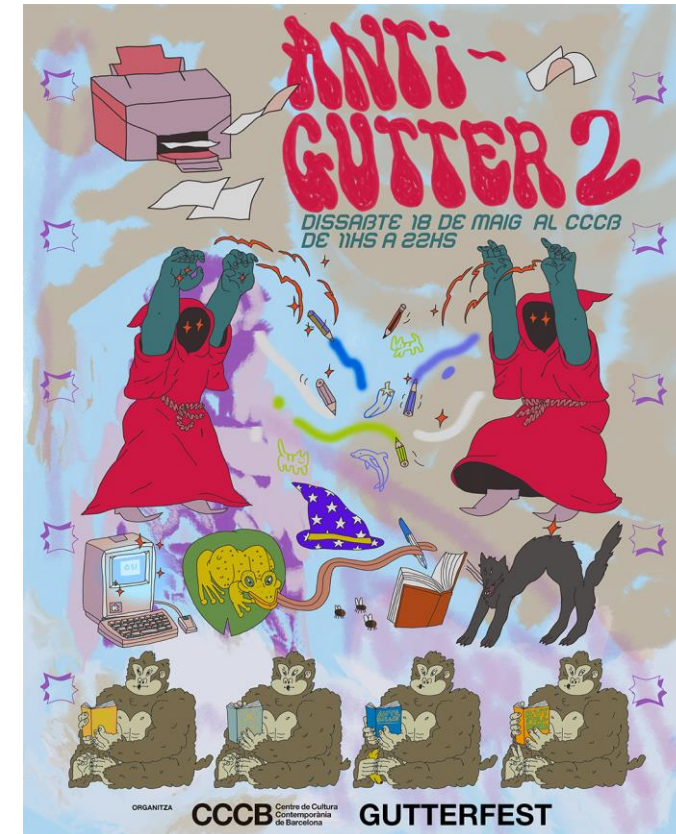

Comic Barcelona

<https://www.comic-barcelona.com/>

Abril

Festivals de fanzins a Barcelona

Gutter Fest i Anti-Gutter

<http://gutterfest.org/>

Setembre (Gutter Fest) i maig (Anti-Gutter)

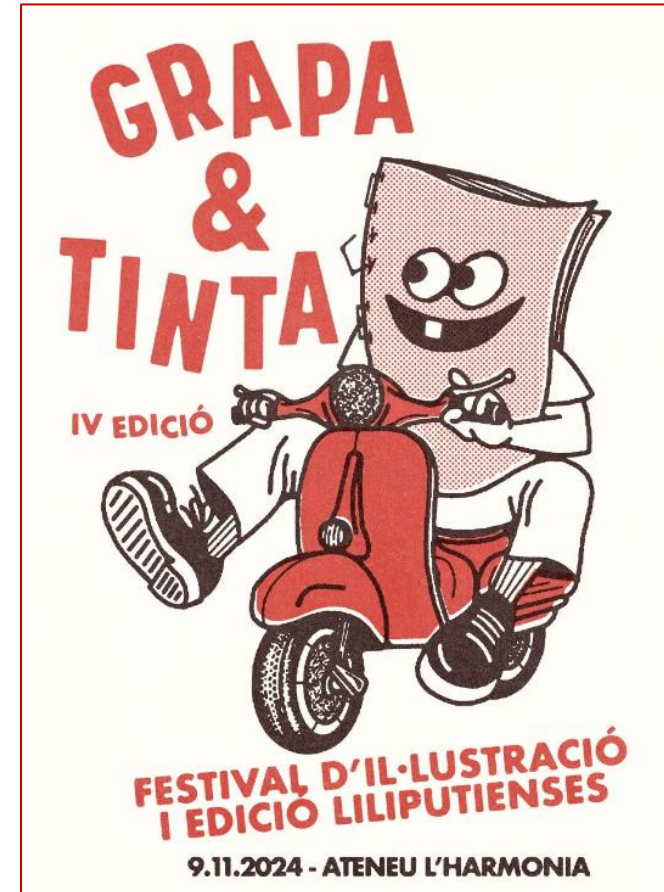
Festivals de fanzins a Barcelona

Oh! Comics Fest

<https://ohcomicsfest.com/>

Octubre

Grapa & Tinta

[@grapaytinta](https://www.instagram.com/grapaytinta)

Novembre

La col·lecció de fanzins de la UAB

849 títols – 2.200 exemplars
53 caixes – 5,5 metres lineals

La col·lecció **digital** de fanzins de la UAB

<https://ddd.uab.cat/collection/fanzines>

The screenshot shows the website interface for the 'Fanzins' collection. At the top, there is a header with the UAB logo and the text 'dipòsit digital de documents de la UAB'. Below the header, there is a navigation bar with links for 'Cerca', 'Lliura', 'Ajuda', and 'Personalitza'. The main content area features a section titled 'Fanzins' with a description: 'La col·lecció Fanzins de l'Hemeroteca General és un fons recopilat pel professor de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB Dr. Eugeni Giral. Està formada per 849 títols que presenten diversitat de temàtiques, idiomes i autories, però tenen tres característiques comunes: són publicacions autoeditades i realitzades amb pocs mitjans; si bé alguns fanzines són de producció individual, el gruix de la col·lecció està format per obres de creació col·lectiva; els continguts són heterogenis, però comparteixen el fet d'abordar fenòmens i de visibilitzar actors que no apareixen en d'altres mitjans de comunicació de l'època. Els documents originals es conserven en els dipòsits de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General, en 53 contenidors documentals que sumen uns 5,50 metres lineals.' Below the description, there is a search bar with the text 'Cercar en 849 registres per:' and a search button labeled 'Cerca'. To the right of the search bar, there are links for 'Estadístiques d'ús' and 'Els més consultats'. Below the search bar, there is a section titled 'Darreres entrades:' with a list of entries. The first entry is 'Slurp : impresión de sensaciones instantáneas [Maó] : [Slurp] [1983]-' with a date of '2022-11-08 10:13' and a file size of '23 p., 9.2 MB'. A large blue arrow points from the 'Slurp' entry towards the 'Llicència d'ús:' text. To the right of the arrow, there is a blue box with the text 'EDUCATIONAL USE PERMITTED' and a Creative Commons logo.

Fanzins

La col·lecció Fanzins de l'Hemeroteca General és un fons recopilat pel professor de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB Dr. Eugeni Giral. Està formada per 849 títols que presenten diversitat de temàtiques, idiomes i autories, però tenen tres característiques comunes: són publicacions autoeditades i realitzades amb pocs mitjans; si bé alguns fanzines són de producció individual, el gruix de la col·lecció està format per obres de creació col·lectiva; els continguts són heterogenis, però comparteixen el fet d'abordar fenòmens i de visibilitzar actors que no apareixen en d'altres mitjans de comunicació de l'època. Els documents originals es conserven en els dipòsits de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General, en 53 contenidors documentals que sumen uns 5,50 metres lineals.

Cercar en 849 registres per:

qualsevol camp Cerca Consells de cerca
Cerca avançada

Estadístiques d'ús Els més consultats

Darreres entrades:

2022-11-08 10:13 **Slurp : impresión de sensaciones instantáneas**
[Maó] : [Slurp] [1983]- 2 documents

23 p., 9.2 MB

Registre complet - EDUCATIONAL USE PERMITTED

Llicència d'ús: EDUCATIONAL USE PERMITTED

La col·lecció digital de fanzins de la UAB

Per lloc de publicació

Comunitat autònoma	Nombre de títols	Percentatge			
Catalunya	318	37,46%	Illes Balears	12	1,41%
Madrid	146	17,20%	Extremadura	6	0,71%
País Basc	105	12,37%	Canàries	5	0,59%
No identificats	45	5,30%	Castella-La Manxa	5	0,59%
Aragó	43	5,06%	Cantàbria	4	0,47%
Comunitat Valenciana	34	4,00%	La Rioja	2	0,24%
Andalusia	28	3,30%	Melilla	1	0,12%
Castellà i Lleó	23	2,71%	Ceuta	0	0,00%
Galícia	16	1,88%	Múrcia	0	0,00%
Astúries	15	1,77%	Epanyols	821	96,70%
Navarra	13	1,53%	Estrangers	28	3,30%
			TOTAL	849	100,00%

Dades proporcionades per Oskar Hernández, gestor de l' Hemeroteca General

La col·lecció digital de fanzins de la UAB

Per llengua

Llengua	Nombre de títols	Percentatge
Castellà	726	85,51%
Català	48	5,65%
Bilingüe (castellà-català)	34	4,00%
Francès	9	1,06%
Bilingüe (castellà-basc)	9	1,06%
Basc	6	0,71%
Anglès	6	0,71%
Gallec	5	0,59%
Portuguès	3	0,35%
Alemanys	1	0,12%
Italià	1	0,12%
Trilingüe (castellà-català-francès)	1	0,12%
TOTAL	849	100,00%

Dades proporcionades per Oskar Hernández, gestor de l' Hemeroteca General

Els fotozins (o photozines)

- Són fanzins que estan compostos primordialment, i a vegades exclusivament, per **fotografies o imatges**
- Les fotografies o imatges han estat **ordenades** per l'autor per crear una **narració** o transmetre una **idea o concepte**
- Neixen de la **necessitat d'expressar-se** del fotògraf, o bé li serveixen de mitjà per **donar a conèixer un projecte personal fotogràfic**

Font de la definició: Mon Magán. “Fotozine, el fanzine de fotografia”

<https://www.monmagan.com/fanzines/fotozine/>

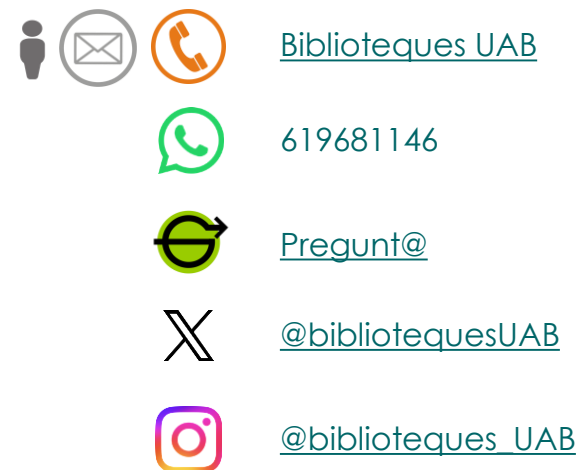
Els fotozins (o photozines)

Rockocó
Fotògraf: Miguel Trillo
1980-1984

<https://ddd.uab.cat/record/267947>

Gràcies per la vostra atenció!

Font de les icones: [Flaticon](#)